

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

TÒNUN GÕRU

Ñ KÙN

MÈ GÕRUN DIGI

COPYRIGHT

ISBN 0 - 947052 - 43 - 7

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(Une Mission de Littérature évangélique financée de dons)

(Reg. No. 1961/001798/08)

TÒNUN GÕRU

Tònun gòrù ga sãawa Gusunon wãa yeru ñ kùn
me Sètam sòm koo yeru.
(Yoh. 1, 3:4-10)

Tire tènì ta ñ sãa tire kpaaru. N wão goobu kere mìn dì ta yara Faransiò. Ta màà tòn dabinu somi ben wãaru sòò. Ta kuawa nge digi mì tòm̃bu ba ben tiin wãaru wa nge mè Gusunon tii u tù waamò. Dabiru ba ben tiin tòrànu tuba tire tènin garibu sòò. Ma ba ben gòrù gosia ba wãa kpaaru wa.

Sanam mè a tire tènì garimò, a yaayo mà ta sãawa nge digi mì kaa kpí a wunen tii mɛeri. Baa à n tòn kòson nà, ñ kùn mɛ bũu sãò, ñ kùn mɛ Yesugii, ñ kùn mɛ wi u biru wura Gusunon garin dì, kaa wunen dàà wawa te sòò nge mè Gusunò u yè waamò. Gusunon mi, goo kùn goo. U kù rà tònun wuswaa mɛeri, ñ kùn mɛ win wasi. Gòrùwa u rà mɛeri.

Sètam u wãa. Wiya u sãa weesugibu kpuron baaba. U màà sãa yam wòkurun sunò kà handunia yenin yinni. U rà tii gosie nge Gusunon gòrado kpa u tòn dabinu nɔni wòke. Nge mɛya saa yellun dì sere kà gisò, goro weesugiba wãa kà bè ba tòm̃bu nɔni wòkumò ba tii sokumò Kirisin gòrobu. Gãanu sàri mi, nì nu biti mò, domi Sètam tii u rà tii ko nge Gusunon gòrado (Kor. II, 11:13). Sètam wiya u ra n tòm̃bù nɔni wòkumò u n ben daakari gosiamò bù kù kà Gusunon kīru kà win yiiko kà win bɛɛɛ gia, kpa bù kù màà Yesu Kiri si ben yakio gia. Tòròbù kpurowa ba Sètam wiru kpīyɛ. Ma u bù kua wòkobu. Ba ñ yɛ mà ba gu Gusunon wuswaa ma ba dɔò kam koo yerò, dɔò wì u kù rà gbi sòò. (Kor. II, 11:14 ka 4:4) Yen sɔna Gusunon Bii u na ù kà Sètam sɔma kpeerasia (Yoh. I, 3:8). Ñ n mɛn nà, i Gusunò wiru kpīyɛ, i Sètam yinò kpa ù bɛɛ suuri. I Gusunò susio, u koo màà bɛɛ susi (Yakòbu 4:7-8).

Nge mè a tire tɛ garimò kà daakari, ma a ten fotoba mɛɛrimò,

a wunen tiin g̃rũ daakari koowo. A de Yinni u wunen g̃rũ m̃eri kpa a wa nge m̃e ga s̃a. A n wa mà wunen g̃rũ ga tòrànũ kà kom k̃sum yiba, a ku siki. Adama a yè tuuba koowo Yinnin mi. Domi Gusunon gari yi nèè, “Sà n gerumò mà sa ì d̃rum mò, sa tii noni w̃kumowa, gem sàri bese soo.” “Adama sà n besen tòrànũ wura, Gusunon naanegii wì u rà ko dee dee, u koo sun suuru kua u sun d̃erasia besen kom k̃sum kpuron d̃i. Sà n nèè, sa ì tore, sa Gusunon weesugii mòwa, win gari kùn màà w̃a bese soo” (Yoh. I, 1:8-10). Yen s̃o, a tii kawo, a tii Gusunon nomu s̃ondio kpa u nun wunen tòrànũ suuru kua. Kpa ù nun s̃arasia kà Yesu Kirisin yem. Geema, yinnibu yiruwa ba w̃a. Bera, S̃etam kà Gusunon. Adama turowa kaa s̃a a n s̃a tòrànũ yoo ì kùn m̃e Gusunon s̃omò. Yen s̃o, à n s̃a tòrànũ yoo, a ku siki. A Gusunon noogiru sueyo, u koo nun yakia kà Yesu Kirisin yem. Domi Yesu Kirisi u nawa handunia yè soo ù kà t̃mbu f̃àaba ko. Wee a ỹ Gusunon D̃eron wuswaaò wì u wunen w̃aarun asiri kà wunen kookoosu kà wunen bwisikunu kpuro m̃era. A ì kp̃e a tii bere win wuswaaò. Wunen w̃aarun g̃aanu sàri ì kaa nùn berua. Gusunon gari yi gerua yi nèè, Gusunon wì u t̃nũ swasu gira wiya kùn kp̃e u gari no? Wì u t̃nũ noni gira wiya kùn kp̃e u yam wa? (Womu 94:9).

“Yinni Gusunon u kpuro m̃era handunia yè soo ù kà wa bè ba nùn k̃i kà ben g̃rũ kpuro.” (Isireliban bandun gari II, 16:9).

Gusunon gari yi màà nèè, “Gusunon u ra n t̃mbun sanu sanusu m̃era kpa u n ben sw̃e noni girari. Yam w̃kürũ garu sàri t̃e ta koo t̃h k̃so bere u kun kà nùn wa.” (Yoobu 34:21-22). “Yesu u ì win tii bù w̃e yèn s̃o u t̃mbun g̃rũsù ỹe kpuro.” (Yohanu 2:24).

Ñ n men nà, “Doo noorugiiwa win tòrànũ ba suuru kua. Ma ba win d̃rum wukiri.” “Doo noorugiiwa win k̃sa Yinni Gusunon kùn garisi. Ma u ì màà suuta mò win g̃rũ.” (Womu 32:1-2). A màà wuro a gari Womu 51:1 soo. Yesu nun sokumò giso. U nèè, “A na win mi, wuñe wì a wasire. U koo nun w̃eraru k̃e.” A Mateu 11:28-30 gario.

Tire ten fotoban tubusianu

Foto gbiikaa

Foto gbiikaa yèni ya s̄osimo nge mè t̄oron ḡr̄u ga s̄aa, win ḡr̄u handunian k̄iru k̄a wasin k̄ira bandu dii. Foto ye, ya t̄onun ḡr̄u s̄osimo nge mè Gusun̄o u ḡu waam̄o. Foto ye s̄oo, a dur̄o win n̄oni m̄er̄io a wa nge mè yi s̄ri. Win n̄oni sw̄aa ni, nu sun s̄osimo mà tam n̄orowa u s̄aa. Wee nge mè M̄ondun tireru ta tam n̄oron gari gerum̄o ta n̄è, “Warà u koo him̄m ko. Warà u koo s̄ons̄onnu ko. Warà ra n m̄era waam̄o kam. Wer̄en n̄oniya yi ra n s̄ri, ma n k̄un̄ m̄o b̄e ba tam sin̄e ba mù n̄orum̄o, ba tam bwese bweseka n̄en-nam̄o. A ku tam buram m̄eri sanam mè mu baadim̄o n̄ora s̄oo. M̄eya mu ñ mw̄ebu s̄e. Adama am̄en biru, mu rà sibu d̄omwa nge waa d̄egia.” (M̄onnu 23:29-33).

Foto ye s̄oo, wii ten tem̄o, kaa t̄onun ḡr̄u wa mi, mi ȳe ḡeen foto w̄aa yi yi dàa k̄osi bwese bweseka m̄o ȳe ya w̄aa t̄onun ḡr̄u. Ḡr̄u ge, ga s̄aa k̄osan w̄aa yeru. Gusun̄o u gerua saa win s̄om̄o Yeremin n̄on di u n̄è, “T̄onun ḡr̄u ga rà k̄sa berewa. Gen barara k̄u rà k̄pe. Goo u w̄aa w̄i u koo kp̄i ù gen bwisikunu gia?” (Yeremi 17:9). Yesun tii u màa gerua u n̄è, “N ñ m̄o ȳe t̄onu u dim̄owa ya n̄un m̄o disigii Gusun̄on n̄oni. Adama ḡaa ñ nu yarim̄o win ḡrun di, niya nu n̄un m̄o disigii. Niya, bwisiku k̄osunu k̄a kur̄o damaru k̄a gb̄ena k̄a t̄h goberu k̄a sakararu k̄a k̄ode k̄a nuku k̄osuru k̄a taki k̄a kom b̄er̄èt̄èk̄e k̄a t̄n̄u sankubu k̄a tii suabu k̄a atafiiru. Ḡaa k̄osu ni k̄purowa nu yarim̄o t̄onun ḡrun di, ma nu ȳero m̄o disigii.” (Maaku 7:21-23).

1. T̄orot̄oro – Gun̄o ḡe sa waam̄o mini, t̄orot̄orowa mi. A gen sii buraru wa nge mè ta d̄er̄iare. A m̄er̄io nge mè ga s̄im̄o k̄a tii suabu. Gun̄o geni, ga sun t̄or̄ar̄u tubusiam̄o t̄e ba rà soku tii suabu. S̄etam u ràa s̄awa Gusun̄on ḡrado w̄i u rà Gusun̄on yam bururam s̄osi. Sanam m̄e, win ȳisira Lusif̄e. Ma u tii sua. Yen s̄ona u kua Gusun̄on yib̄ere (Esai 14:9-17 ka Esekieli 28:12-17).

1. TÒRON GÒRU

Tē, Sètam u sāawa yam wǎkùrun gɔrado. U ñ màà sāa yam bùrùràngii. Tii suabu bu rà sǒsire swaa dabinu sɔɔ. Gaba tii sue yèn sǒ ba gobi mɔ, ñ kùn me nɛɛ, ñ kùn me dumi, ñ kùn me yāanu, ñ kùn me dii buranu, ñ kùn me yabe buranu. Gaba màà tii sue ben wasi buren sǒ, ñ kùn me ben marurun sǒ, ñ kùn me ben keun sǒ, ñ kùn me ben bweserun sǒ, ñ kùn me ben tim sǒ, ñ kùn me ben dam sǒ, ñ kùn me gāa dabinun sǒ. Gabu ba mam kī bù ben wasi buraru sosia kà sumi kà swaa tonkunu kà sɔti kà sabatii, baa mè Gusunɔ u tǒnu wasi kua yì yì yiba mam mam. Gusunɔn gari yi sun sǒmɔ mà “U ñ wāa bè ba tii suamɔn biruɔ, adama u tii kawobu durom kuamme.” (Piɛɛ I, 5:5). “U màà tii suabu, kà yǎkɔ, kà kǒsan kookoosu, kà màà kèètan gari tusa.” (Mɔnnu 8:13). Gusunɔ u màà nèè, “Faari ya rà tǒmbu surewa. Tii suabu bu rà kà kam kobu nɛwa.” (Mɔnnu 16:18).

2. Boo kinɛru – Sa yē mà yaa sabenu sɔɔ, ta ra n nu-muwa. Ta kīru kànkam mɔ. Ten dàà sɔɔ, sa rà kīru kànkam wa, kà sakararu, kà bīnɛ, kà màà watà. Baama kpuro mì ta rà de, ta ra n kurɔbu mɔwa. Nge mɛya tǒmbu gabu ba ra n sāa. Mì ba da kpuro, ba rà kurɔbu kasuwa ba n baririmɔ kpa ba n kà bù kpunamɔ. Tòra tēni ta kpēa gem gem saa dāaka yēni sɔɔ. Ten bwesera Sodomugibu kà Gomɔragibu ba kua bè Gusunɔ u go kà dɔɔ.

Nge mɛya tēn aluwaasiba kà wǎndiaba ba ñ tii nɛnubu yē. Baa bè ba durɔbu kà kurɔbu sua kò, ba sakararu mɔ. Aluwaasi kà wǎndia dabinu nu tirenu kà fotoba mɛɛrimɔ kà sinima yè sɔɔ ba sakararun kookoosu waamɔ. Ben gabu ba kom koman wom kowobun dàà bèrètèkè kà ben yānu dokebu saarimɔ bè ba waamɔ tɛlɛfisiɔ sɔɔ. Yen kǎkǎrò sakararu sɔɔra ben tii ba rà wɔri. Sanam mè wǎndia kà aluwaasi ba yaamɔ, kǒɔ mennaba ba ra n bwisikumɔ. Ba kù ra n kī bù tǎn geobun seeda swīi swaa ye sɔɔ, nge tē, Yosefu wì u yina ù kà Potiferan kurɔ kpuna baa mè kurɔ wì, u nùn kǎkura (Handunian Torubu 39:1). Mɛya sà n mɛɛra bɛsɛn deema sɔɔ, sa ko wa mà wì u sakararu mɔ ba rà nùn wuu yarewa. Wǎndia wì u durɔ yē ba sere nùn sua, seku bakara

u tii kpɛɛ kà sere màà win mɔwɔbu. Meya màà Gusunɔn gari sun sɔɔmɔ mà tora tè tɔnu u mɔ, ta wāawa win wasin tɔwɔ. Adama wì u kuro damaru mɔ, win tiin wasiya u toràrimɔ. Yi màà nèè, goo ù n Gusunɔn wāa yeru sanku, Gusunɔ u koo màà yɛro sanku. Ma Yesugiin wasi sāawa Gusunɔn wāa yeru. I gari yi gario Bibeli sɔɔ (Yoh. Kāsiru 22:14-15 ka Kor. I, 6:18 ka 3:17).

3. Kuruso ga sun tam nɔro kà dim kiron dàà sɔɔsimɔ. Ga rà kpuro dì yè ga wa baa ñ n disinun nà. Meya màà tòn dabinu nu rà ko. Ba ra n dīanu dimɔ kà yakanu baa yaa yè ya gifa gu. Gabu ba ben wasi sankumɔ kà tam, ñ kùñ me kà sigarin nɔrubu, ñ kùñ me kà taba gawabu, ñ kùñ me kà taba wuubu, ñ kùñ me kà tim mè ba sokumɔ dom se, ñ kùñ me kà taba yè ba rà soku gee. Tɔkɔnu kà aluwaasi gabu ba kù rà tam bɔɔbɔm nɔrubu garisi gāanu. Tam kùñ sāa dīanu. Mu rà tɔnun bwisikunu gosiewa kpa yɛro u n mɔ nge fanfankurugii. Sɛtamwa u tòn be bokua doone ye sɔɔ. Gusunɔ turon dama mu koo kpī mù bù yakia. Tòn bè ba màà wāa Mɔwisin waati sɔɔ, ben goo ù n aluwaasi degangamgii mɔ, wi u sāa tam nɔro, ba rà nùn kpenu kasukuwa bù go. Bè ba tam mɔ kà bè ba mù dramɔ kà bè ba mù nɔrumɔ, be kpurowa ba taare mɔ. Domi Gusunɔn gari sun sɔɔmɔ mà “tam nɔro sàri wì u ko n wāa mì Gusunɔ u bàndù swii.” Yi màà nèè, “Tam nɔrubu bu rà tɔnu kowa yaakorugii, kà wurenugii. Wì u dera mu nùn go, u ñ bwisi mɔwa.” (Mɔnnu 20:1). Yi màà nèè, “Bɔruoba bè ba yīsiru yara tam nɔrubu sɔɔ. Bɔruoba bè ba tam bɔɔbɔm kobu yɛ.” (Esai 5:22). Yi màà nèè, “Bɔruowa wì u win tònùsi tam nɔrusiamɔ.” (Habakuku 2:15). Yi màà nèè, nen bii, a man swaa dakio kpa a ko bwisigii. A de a n sīimɔ swaa gea sɔɔ. A ku du tam nɔrobu kà yaka diobun wuuru sɔɔ, domi ba rà tii sāaru kpɛɛwa. Bibeli ya nèè, “Tɔnun dàà ya sāawa kɔɔ mennabu tantànarù sɔɔ, kà dàà disinugia, kà dàà bèrètèkè, kà b̄u sāaru, kà dobonu, kà yibere tɛeru, kà sannɔ, kà nisinu, kà mɔru, kà dasabu sàriru, kà sikirinɔsu, kà karanabu, kà kinenu, kà tam goberu, kà tam nɔrubu.” (Galati 5:20-21). Bibeli ya màà sun kiro mɔ. Ya nèè, “I ku de tam mù bɛɛ go, domi mi sɔɔra dàà bèrètèkè wāa. Adama i de Hunde Dɛero u n yiba bɛɛ

sɔɔ.” (Efesu 5:18).

Yesu u bɛɛ soku. U nɛ̀ɛ̀, “Baawure wì nim nɔru ga goomɔ, ù na win mi ù nɔ. Baawure wì u nùn naanɛ doke, wāaru bwii yi ko n kokumɔwa saa yɛron nukurun di.” (Yohanu 7:37-38). Yinni Gusunɔ u nɛ̀ɛ̀, “Bɛɛ bè nim nɔru ga mɔ, i na i nim nɔ. Bɛɛ bè i ñ gobi mɔ, i na i mwa i di. I na i tam kà bom mwa i nɔ n kun kà gobi.” (Esai 55:1). Yesu u màà nɛ̀ɛ̀, “Baawure wì u koo nim nɔ mɛ̀ kon nùn kɛ̀, nim nɔru ga ñ màà yɛro mɔ kà baadommaɔ. Domi nim mɛ̀ kon nùn kɛ̀, mu koo ko bwia yɛro sɔɔ yè ya ko n nim sumɔ mɛ̀ mu tònù wāaru tɛ̀ ta ku rà kpe wɛemɔ.” (Yoh. 4:14).

4. Korombɔɔru. Yaa yèni, ya yiine mɔ. Ya yìkùron dàà sɔɔsimɔ kà Yannukurugiigia, kà màà sɔroru. Gusunɔn naanɛ sàriru tera ta kà bikia daabu naamɔ. Bikiaru ta màà sāawa tɔrāru Gusunɔn mi. Wì u yìkùru mɔ, u rà wɔriwa gāa dabinun kɔkiribu sɔɔ. U ra n gbena kī n kere sòmmbùru. Gasɔ, ta koo mam tònù ko tòn gowo.

Meya Yesugibu gabu ba yìkùrù mɔ. Yìkù tera, ta ku rà de bù kanaru ko, ñ kùñ mɛ̀ bù Gusunɔn gari gari, ñ kùñ mɛ̀ bù Gusunɔn tòm̄bun mɛ̀nnɔsu da. Ta kù rà de bù Gusunɔn gari wɛeri yì sɔɔ wāaru tɛ̀ ta kù rà kpe wāa. Yannukuru ta rà de tónu u win saa kɔ. Ta rà kà tònù dewa kam koo yerɔ. Gusunɔ ù n nun soka, a nùn naanɛ doke, yande Sètam u rà nɛwa u nun sɔ u nɛ̀ɛ̀, a derio gina sere sia. À kùñ màà sia tura ni? Gasɔ, gɔɔ u rà tònù deeme subaru sɔɔ kpa u gbi tɔrārù sɔɔ. Saa ye, fààba sàri màà. Yen sɔna Yinni u nɛ̀ɛ̀, “A n win sokuru nɔɔmɔ gisɔ, a ku wunen gɔ̀rù bɔbiasia.” (Heberu 3:7-8).

Besen tòn wɔko tem mì, gabu ba rà kà korombɔɔrun konu tim kànkam bwese bweseka ko. Nge tɛ̀ bikiaru, ñ kùñ mɛ̀ dobo dobo, ñ kùñ mɛ̀ dobonu. Yeniba kpurowa Gusunɔ u sokumɔ tɔrāru. U ñ kī a n yè naanɛ sāa. Adama a tii wi, Yinni waso nɔmu sɔndio. N weenɛ a wi, wunen taka kowo kà wunen yakio naanɛ ko saa baayere, bararun saa sɔɔ, kà wahalan saa sɔɔ. (Womu 75:6-7 ka 37:23).

A kun bwāarokunu naane sāa, ñ kùñ me dāru, ñ kùñ me kperu, ñ kùñ me daaru. Gusunɔ u Isireliba kà màà besen tii wooda wē u nēè, “Tòn kuro soro ù n wāa been suunu sɔɔ, i nùn goowo.” (Yaribu 22:18). I ku raa de bee sɔɔ, goo ù kà win bii yākuru garu ko. I ku màà de goo u n sɔroru mò been suunu sɔɔ, ñ kùñ me u n gɔribu sokumɔ, ñ kùñ me u n dobo doboba mò. Domi yeni kpurowa Yinni Gusunɔ u tusa. Yen sōna u koo tem min tòn be kpuro gira been wuswaan dì.” (Woodan Sōsiru 18:10-12). U màà nēè, “I ku da be ba rà gɔribu sokun mi, ñ kùñ me sɔrobun mi, kpa i ku raa kà tii disi doke. Domi nena na sāa Gusunɔ been Yinni.” (Sāarun wooda 19:31). U kɔam nēè, “Goo ù n bikiaru da gɔri sòkobun mi, ñ kùñ me sɔrobun mi, kon nùn wɔrima kpa n nùn yara win tòm̄bun suunu sɔɔn dì. I de i n dɛere domi nen tii na dɛere. Nena Gusunɔ been Yinni.” (Sāarun wooda 20:6-7). “Gaba koo bee sō bu nēè, i doo i bikiaru ko bè ba rà gɔribu sokun mi, kà sɔrobun mi, kà bè ba rà b̄nu se ba n kuuki m̄n mi. Domi bweseru baatere ta rà bikiaru de ten b̄nun mi, kpa ù t̄ gɔribu sokuwa. Adama bee, i b̄ wisio i nēè, b̄ Yinni Gusunɔn woodan tireru gario. W̄n gari yi ñ ka wooda nɔɔ tia sāa, i ku yi swaa daki. Yi ñ bee arufaani gaa mò.” (Esai 8:19-20).

Nge mè a tire t̄ garimɔ Gusunɔ u kà nun gari mò. U nun s̄omɔ u mò, a wunen t̄rànù wuro, kpa a nùn wunen wāaru wē. Adama korombɔɔrun dàà yè ya wāa wune sɔɔ ya mò, a ku senda. A ku Yesu naane doke giso, a ku màà nùn naane doke sia. À n nùn naane doke, a ñ yē yè wunen kpaasibu ba koo gere, ñ kùñ me wunen t̄m̄bu. A ñ yē mba ba koo gere à n yaabu deri kà sere màà been deeman wɔrusu. A n yeniba kpuro sw̄i, a ñ Gusunɔn sokuru wuramɔ. S̄tam gerewa a wuramɔ mi. À n kua me, a wunen ḡr̄ b̄biasiamɔwa nge mè korombɔɔrun kondu ta b̄ɔbu. A n t̄m̄bun garin b̄rum mò, a s̄awa Setam yoo. Adama Yesu u nawa ù kà nun yakia.

5. Yambarɔ ga s̄awa yaa k̄sa. Ga gɔbu, ga màà yem k̄i. Yambarɔn dàà ya sun ḡru nuku k̄suruguu s̄osimɔ, kà tusiruguu kà m̄ruguu. Dàà yenin bweseru kpurowa ya wāa

tòmbun gǝrùo. Yera ya rà de tònù u tònù go. Kaa n kī a mōru wukiri. Adama ya ñ koo ko ya kun tere sōo teeru. N buram bo a wura mà tòrà te, ta wāa wunen gǝrùo. Kpa a ten suuru bikia Yesun mi, u nun wōra saa gǝrù kōsu gen min dì. Gusunon gari yi nēè, “A mōru derio. A nuku gbisibu yinō. A ku tii nōwia ko. Ye kpurowa ya koo ra nun kōsa koosia.” (Womu 37:8). “Mōru ya dam mō, adama warà u koo yōra u nisinu ma.” (Mōnnu 27:4). “A ku de wunen nōru ya n dà fuuku se. Domi gari bakon miya mōru ya ra na wāa.” (Waasu kowon tireru 7:9). “I ye kpuro kōwō yè n sāa mōru, kà nuku gbisibu, kà màà nuku kōsuru. I ku de wōmburu, ñ kùñ mē gari suninu nu yari bēen nōo sōon dì pai!” (Kolose 3:8).

Gabu ba rà kookari ko bù kà ben mōru suresia kà tam, ñ kùñ mē kà mōru kōsiaru. Adama Gusunon gari sun sōomō mà “tam mu sāawa nge waa gōsōrun dēe.” (Woodan Sōosiru 32:33). Mēya màà mōru kōsiaru ta rà tòrò dorewa. Adama Gusunō u nēè, wiya u koo sun mōru kōsia. Yesu u màà nēè, “A wunen tònùsi kīo nge wunen tii kpa a màà wunen yiberēba kīa.” Gusunō u sun nōo mwēeru kua mà u koo sun bēsen tòrànu suuru kua sà n bēsen kpaasibu ben tòrànu suuru kua nì ba sun torari. Gusunō kùñ yiberē tēeru kī. U ñ màà kī sa n binē mō yè ya koo de tabu kà tòn gobera n wāa bēsen suunu sōo. N n men na, su dàà ye kpuro deri kpa su tii Gusunō nōmu sōndia. Wiya u koo sun bōri yendu wē bēsen gǝrùo sere kà baadommao.

6. Waa. Saa yè sōo Gusunō u yēē kpuro taka kua, waa ya buram kere. Adama Sētam u dua ye sōo, ma ya Adamu kà Efa nōni wōkua sanam mē ba wāa Edenin gbaaro. Ma ya Gusunō kà tòn be karana. Sētam u wa nge mē Gusunō u tòn gbiikobu kīa kà nge mē u bù kua handunia kpuron wirugibu. Yera u nisinu seewa. Nisi nin sōna u gǝrù doke ù tòmbun wāaru sanku Gusunon wuswaaō. Ma n kua mē. Nge mēya nisi nin bweseru kà tusira wāa wunen gǝrùo ta wunen nuku dobu sankumō. Nisinu kùñ derimō a n nuku dobu mō. Domi à n wa yè wunen kpaasiba mō, nisinu koo se. Nisinu nu rà bwisiku kōsunu dokewa tònun gǝrùo. Kpa nu gabun

yaruseke go. Nu rà màà ɔɔ ma. Nisinu nù n wāa durɔ kà win kurɔn suunu ɔɔ, ma nu kpɛa, nu rà bù karanewa kpa nù ben yenu go. “Nisinu nu sāawa gāa ɔɔbunu nge ɔɔribun wāa yeru.” (Womu ge ga dobu bo 8:6). N wee swaa kpuro ɔɔɔra nisinu nu rà n wāa. Gasɔ nu rà n wāa Yesugiibun suunu ɔɔ, baa kà mam Gusunɔ sòm kowobun suunu ɔɔ. Yen sɔ, a n tii se. À n wa Gusunɔ u wunen sòm kowosi goo dendimɔ n kere wunɛ, a ku nisinu se.

7. Sureru ta rà yanim di kpa tù tii sike yanim disigim ɔɔ. Tire tɛni ta sun ɔɔburon dàà sɔɔsimɔ, kà màà gobi kà duki-an kīrogi. Bibeli ya nɛɛ, “Gobin kīru ta sāawa kom kɔsum kpuron nuuru.” (Timɔte I, 6:10). Surenu ganun bwesera wāa Kɔngon temɔ nì nu rà tamminu kà nuki nuki di sere nin nuki kura nu gbi. Nge meya ɔɔburo u kù rà kã ù kà win yè u mɔ sāarobu bɔnu ko. Tɔnu win bweseru u rà n kasuwa mè u koo kà handunian dukia kpuro tii gawe baa ñ kà swaa yerèn na. Adama u n yè mà ya koo kam ko. Yen sɔna Gusunɔn gari yi nɛɛ, “i ku dukia bere handunia ɔɔ mini, mi gɛmi yi rà di, kà mi ya koo wurura nɔrura, kà mi gbɛnɔbu ba koo du kà dam bù gbɛni. Adama i dukia beruo wollo mi gɛmi kà wurura yen gaa kùn kpɛ yù yè sanku, mi gbɛnɔbu ba ñ kpɛ bù du bù gbɛni. Domi mi wunen dukia wāa, miya wunen daakari ya rà n woo.” (Mateu 6:19-21). Durɔ goo wì ba rà soku Akani, kà win yɛnugibu ba kam kua yèn sɔ durɔ wì, u gobi kī too, kà yabe gobiginu nì Gusunɔ u bù yinari bù sua Yerikoɔ. Durɔ win gari wāa (Yosue 7:1-26 ɔɔ). Yudasi Isikariɔtu Yesun bɔɔ turo u màa kam kua yèn sɔ u gobi kī n kere Yesu. Mateu 27:3-5 ya nɛɛ, “Yè Yudasi wì u Yesu dome u wa nge mè ba Yesu taare wè bù go, win nuki sankira ma u kà sii geesun gobi tɛna ye wura yāku kowo tɔnhwerobu kà guro gurobun mi u nɛɛ, “Na tora yè na kà tɔn dɛero ɔɔ bɔrie. Ma ba nùn wisa ba nɛɛ, bɛsɛn baaye, wunen gariya. Yudasi u gobi yi yari sāa yerɔ ma u yara u da u tii soora doke.” Gobi kà wura, yen gaa kùn sāa gāa kɔsunu. Adama yen kīi baka tè ta rà n wāa tɔnun ɔɔrùɔ ta berua, tera ta kua gāa kɔsunu. Tɔn dabira ta ten wāaru sanku yèn sɔ ba kī ba n sāa dukia bakagibu, ñ kùn mɛ bù yīsiru yari, ñ kùn mɛ ba n dam kpuro mɔ bù

kà bwɛɛbwɛɛbu taare. Gaba màà kī ba n s̄aa gobigibu ba kun s̄òmbùrù kue. Bera ba rà w̄ori t̄òn goberu s̄oo. Baa kà s̄aarun swaa s̄oo, gaba kī ba n dam m̄o t̄òmbun n̄oni s̄oo sere ben Gusun̄on kīra kùn màà kp̄ā. Kpa ba n t̄òn bè ba kī bù Gusun̄on kīru ko sirim̄o (Maaku 9:38). Yen s̄ona Yesu u n̄èè, “Ba n ben tii daakari s̄aa gem gem kà b̄ine baayere, domi dukian kp̄aara kùn s̄aa t̄ònun w̄aarun wiru.” (Luku 12:15). Gobigii gari b̄ok̄o goon gari wee. “Duro gobigii goon gbera dīanu kua gem gem. U bwisika u n̄èè, mba kon ko, domi na ñ ayeru m̄o mì kon nen dīanu doke. U n̄èè, yè kon ko wee. Kon nen biranu sura, kpa n kpaanu bani n̄i nu nini kere, kpa n nen dobi kpuro gure mi, kà nen dīa n̄i nu tie. Kpa n nen yaro s̄o n n̄èè, n̄e, na ḡaa bakanu m̄o n̄i nu ko n berua w̄oo dabinu. Kon w̄era kpa na n dim̄o, na n n̄orum̄o, kpa na n ȳɛrim̄o. Adama Gusun̄o u n̄un s̄oōwa u n̄èè, gari b̄ok̄o, w̄̄ku t̄èni ba koo nun wunen hunde bikia. Yè a s̄ooru kua mi, weregia ya ko n s̄aa? Ma Yesu u n̄èè, m̄eya n ko n s̄aa kà wi u dukia taasinam̄o win tiin s̄o ma u ñ dukia m̄o Gusun̄on mi.” (Luku 12:17-21). “Arufaani yerà t̄ònu u m̄o baa ù n handunian dukia kpuro wa, ma u win w̄aa geeru bia.” (Maaku 8:36). Yesu u n̄èè, “I ku wurura yè i ko i din s̄o kà yè i ko i n̄o i n kà w̄aa. W̄aarun ta dīanu kere. Ḡaa ni kpuron weeweena t̄òn tukoba m̄o. Domi b̄een Baaba w̄ollugii u ȳè mà i ȳèni kpuron bukata m̄o. I gina hania koowo i n kà w̄aa ban t̄è Gusun̄o u koo sw̄ii s̄oo, kpa yè ya tie u b̄ee w̄é. Domi mì wunen dukia w̄aa, miya wunen laakari ya rà n woo.” (Luku 12:22,23,31,34).

8. Sètam. Sètam u s̄aawa weesu kà wee kowobu kpuron baaba, kà t̄òrànu kpuron nuuru. Wiya u t̄òron ḡòrù kpare. Yesu u Yuuban t̄onwerobu s̄oōwa u n̄èè, “Sètamwa u s̄aa b̄een tundo, i màà kī i b̄een tondon kīru ko. T̄òn gowowa saa toren d̄i, u kù rà n w̄aa gem s̄oo. Sanam mè u weesu gerum̄o, u rà n gerum̄o kà win tiin dàà, yèn s̄o weesugiiwa u s̄aa kà màà weesu kpuron baaba.” (Yohanu 8:44). Sa rà n tamaa weesu kùn taare kpa su gasu gere kpa su gasu yore. Adama sa n ȳè mà weesu kpuro weesa. Murafiti u s̄aa wee kowo. Mè u ñ s̄aa, m̄eya u rà n tamaa u s̄aa. Gusun̄o kù rà weesu ko. M̄eya n ñ màà weene Yesugii u weesu ko.

Bibeli ya nèè, “Sà n nèè, sa nɔɔ tia sãa kà Gusunɔ kpa sa n sīimɔ yam wǎkùrù sɔɔ, sa weesu m̀̀wa. Sa ñ màà gem kookoosu m̀̀.” (Yoh. I, 1:6). Kom k̄sum kowobu ba wãa wuu gen biruɔ, kà dobo dobo kowobu, kà sakara kwobu, kà tòn gowobu, kà b̄u sãɔbu, kà baawure wi u weesu kī u m̀̀ (Yoh. Kāsiru 22:15). “Gãanu nɔɔba yiruwa Yinni Gusunɔ u ku rà kã. Nin gana, tii suabun kookoosu, kà weesue...” (Mɔnnu 6:16-19).

9. Kpera ya sãawa nge tònù baawuren ḡrun bwisikunu. Kpera ya rà n buririwa, adama foto yèni sɔɔ, ya t̄riwa. Ya sãawa nge ḡru gè ga t̄ri, ga ñ wã. Ga ñ màà sòm̀̀b̀̀r̀̀u m̀̀. Ga b̄ɔɔbu ma ga kua t̄it̄iriti gen t̄ɔɔ baateren t̀̀r̀̀anun s̄. Ḡr̀̀u ge, ga ñ màà yē yè ga m̀̀. Gasɔ, ga ko n maari, ñ kùn me ga n burisine. Saa yè n weene gu t̀̀nu taare wē, saa yera ga rà suuru ko. Saa yè n weene g̀̀ suuru ko, saa yera ga rà taare wē. Bibeli ya nèè, “Gusunɔn Hunde gerumɔ kpasasa mà sanam gam sisi mè sɔɔ gaba koo naane doke-bun swaa deri, bù hunde koni weesugibu mem nɔɔwa. Kpa bù màà Sètam gɔradoban s̄ɔsinu swii. S̄ɔsi te, ta weewa saa wee kowobun min di bè ba yabereku kaaru wukiri ba m̀̀ gona. Tòn ben ḡru ga gu nge bè ba sii sunsu mani.” (Tim. I, 4:1-2).

10. Gusunɔn nɔnu ga waamɔ yè ya kooramɔ t̀̀nun ḡr̀̀u. Gãanu sàri n̄ nu ǹ̀n berue. Yen s̄na u t̀̀nun bwisiku asiriginu yē. Foto ye sɔɔ, nɔnu ge, ga sãawa nge t̀̀nun wuswaa.

11. D̄ɔ yari piiminu n̄ a waamɔ mi, nu t̀̀nun ḡr̀̀u sikere foto ye sɔɔ mi, Gusunɔn k̄ira mi, t̄e u t̀̀r̀̀o s̄ɔsimɔ. Geema, Gusunɔ u t̀̀r̀̀aru tusa. Adama u t̀̀r̀̀o kī. U ñ kī ù gbi. U k̄iwa ù ḡr̀̀u ḡsia kpa u n wãa. Yesu u nawa ù kà t̀̀r̀̀obu fàaba ko. Tòn turo ù n ḡr̀̀u ḡsia u tii Gusunɔ wē, n dà kowa nuku doo bakabu Gusunɔn w̄l̄l̄o. D̄ɔ yari yi, yi màà kà Yesun yem yã. Yesu u sãawa nge yãa kinε kpendu t̄e ta handuniagibun t̀̀r̀̀anù wunamɔ.

12. W̄llun gɔrado wini, u sãawa nge Gusunɔn gari. Gusunɔ

u kī ù kà tònù baawure gari ko wì tòràra bunie nge sòmunu kpa ù wa ù kà gǝ̀rù gɔsia. Nge meya Gusunɔn yam bururam, kà win kīru ta koo kà du yēron gǝ̀rùɔ.

13. Kparuko ga sãawa nge Hunde Dεero. Hunde Dεero wiya u rà tónu nùn win tòràrù sɔ̀si kà yè n sãa gem kà màà Gusunɔn siribu. Foto ye sɔ̀ɔ, sa wa mà Hunde Dεero u ñ gina wãa tònù win gǝ̀rùɔ. Domi n ñ kooro u n wãa mì tòràra bandu dii.

À n gia mà wunen gǝ̀rù ga sãa nge foto yèni, a de a Yinni nɔ̀ɔguru sue a nùn fààba kana A nùn wunen gǝ̀rù wukio, kpa a de win yam bururam mù du. “A Yesu naane dokeo, kaa fààba wa.” Gusunɔ u kī ù nun fààba ko. U nɔ̀ɔ mwεeru kua mà u koo wunen gǝ̀rù ge kɔsi kpa u nun gǝ̀rù kpɔ̀ wē kà sere màà bwisiku kpaanu. Yera foto yiruse ya koo nun sɔ̀si.

Foto yiruse

Foto yèni sɔ̀ɔ, sa tònù waamɔ wì u gǝ̀rù gɔsiabu torua ma u Gusunɔ kasu. Takobi yè wɔ̀llun gɔrado wì, u neni win nɔ̀m geuɔ, yera ya sã Gusunɔn gari yì yì “wasi, yì dam mɔ, yì màa nɔ̀ do, yì takobi yè ya nɔ̀ do biru kà wuswaaɔ kere ma yì koo kpī yì tònun gǝ̀run kīru kà gen bwisikunu siri.” Gari yì, yì tònù wi yaayasiamɔ mà “gɔɔwa tòràrun are.” Yì màà nùn sɔ̀ɔmɔ mà “baawure u ñ koo ko u kun gu nɔ̀n teeru, Gusunɔ ù sere nùn siri.” Tòro kà wì u kùn Gusunɔ kasun bɔnu wãawa dɔ̀ɔ bweru sɔ̀ɔ tè ta mwaaramɔ kà sɔ̀ bisu. I gari yì kasuo Bibeli sɔ̀ɔ (Heberu 4:12 kà 9:27 kà Romu 6:23).

Wii koko gè ga wãa wɔ̀llun gɔradon nɔ̀n dwarɔ, gera ga tòro yaayasiamɔ ma baawure u koo gbi. Geema, sa rà n bεsen wasi kī, sa rà n yì nɔ̀ɔrimɔ, sa n diisiamɔ, ma sa yì sebusiamɔ. Sa gãanu baanire mò su kà yin kīru ko, su kà yin bine wuna. Kà mε, sɔ̀ɔ teeru, wasi yì, yì koo gbi, yì koo sankira, kɔ̀kɔnu nu koo yì di. Adama Hunde ya ko n wãawa sere kà baadommaɔ. Meya ya koo siribu wa.

2. TÒRON GÒRU GÈ GA FÀÀBA KASU

Sa wa mà tòro u Gusunon gari swaa daki. Ma u win gòrù wukiamò Gusunon kīru tū kà kpī tū du mi. Hunde Dεero u yam bururasiamò win gòrù yam wòkùrùguu ge sɔɔ. Yesu u nèè, “wiya handunian yam bururam, wì ù nùn swīi u ko n yam bururam mò mè mu sāa wāaru. U ñ màà wāa u sī yam wòkùrù sɔɔ.” (Yohanu 8:12). A ñ kpē a yam wòkùrù gira wunen gòrun dī kà wunen tiin dam, ñ kùn me kà wunen bwisi, ñ kùn me kà goon bwisi. Yè kaa ko a kà tū gira yera, a de Yesun yam bururam mù du wunen gòrù mi. Yam wòkùru, ten tubusiana tòranu. Geema, kperi kà suru yi rà sun yam bururasie saa fiiko wòkùru. Adama sɔɔ ù n yara, yam mu rà dεere wa mam mam. Yesu u sāawa nge sɔɔ. Sanam mè Yesu u dua sāa yero Yerusalemu, u nεe kà yāanu ka toto bèrè dɔrobu deema sāa yerun yaara kà màà bè ba sɔ ba gobi kɔsimò. Ma u ben gobi yari yè u ben tabulu fukamò. Ma u bù sɔwa u nèè, “I ka yabu ye kpuro yario min dī, i ku nen Baaban yenu gosia yaburu.” (Mateu 21:13). Yera win bwāaba yaaya yè ba yorua Gusunon garin tireru sɔɔ ba nèè, “Wunen dirun kīra man menimò nge dɔɔ.” Dii te, ta sāa nge wunen gòru.

Yesu u na ù kà sun bεsen tòranu suuru kua. U màà na ù kà sun yakia tòranun dam dī. “Yesu ù n nun kua tii mɔwo, kaa n sāawa tii mɔwo kà gem.” (Yohanu 8:36)

Foto itase

Foto yèni ya sun sɔɔsimò nge mè tònun gòrù ga sāa wì u nuku sankiranu mò win tòranun sɔ. Tē, tòro wi, u win tòrà bakaru kà win kom kɔsum kpuro tuba. U gia mà win tòranù kpuron sɔna Yesu u gu dāa bunanarun wollo. U Gusunon kīi bakaru wa tè ta sɔɔsira Yesu Kirisi sɔɔ dāa bunanaru mi, ma u win tii tiin taare wa. U gia mà Yesu u wahala baka kua ù kà nùn win tòranun dibu kɔsia yèn sɔ Yesu u nùn kī n kpā.

U gia mà ba Yesu seni so ma ba nùn sākin furɔ dokea. Ba nùn kulum beke kpare win noma kà naaso dāa bunanaru sɔɔ. Ye kpurowa ya dera tòro wi, u nukì sankira ma u gòrù

3. GŎRU GÈ GA TUUBA KUA

gɔsia. Sanam mɛ̀ tɔ̀rò wi, u Gusunɔn gari swaa daki, ñ kùn mɛ u yi garimɔ, u tii mɛera nge mɛ̀ tɔ̀nu u rà n tii nɛera digi sɔɔ. U gia mà u sãa nuku kɔ̀surugii win gɔ̀rù ga ñ deere. U màà kà Gusunɔ tonde. Yeniwa n dera win nukura sankira too. Ma u win tɔ̀ràrù wura. Nge mɛ̀ u win tɔ̀rà te tuuba m̀, Yesu u nùn susimɔ. Sanam mɛya Gusunɔn kīru, kà alafia ya dumɔ win gɔ̀rùɔ. Ma u giamɔ nge mɛ̀ Yesu Gusunɔn Biin yem mu nùn deerasiamɔ saa win tɔ̀rànù kpuron dì. Domi “Yinni Gusunɔ u rà n kà bè ba nuki sankire wãa, kpa u bè ba mwia kpana fààba ko.” Gusunɔ u màà gerua u nɛ̀è, “Wì u tii kawɛ, u nuki sankire win tɔ̀ràrun sɔ, ma u nen gari nasie, wiya na kà nɔnu geu mɛera.”

Hunde Deero u tɔ̀rò wi, Yesun gari sɔ̀ɔmɔ tɛru tɛru u nɛ̀è, “Nen bii, a doo kà bɔri yendu, a wunen tɔ̀rànun suuru wa.” Tɛ, yɛro wi, u yɛ kam kam mà baawure wì u Yesu naane doke u ñ kam m̀. Adama u wãaru m̀ tɛ ta ku rà kpe. Tɛ, wasin kīra doona ma kī tɛ ta Gusunɔ wɛremɔ ta kua yellugirun kɔ̀sire. Yesugii wi, u Gusunɔn wãaru wãa yèn sɔ u gia mà Gusunɔ u gbia u nùn kīa. U ñ màà handunia kī ru m̀, kà gãa ñi nu wãa handunia ye sɔɔ.

Yen sɔna foto itase yèni sɔɔ, sa yaa bwese bweseka waamɔ yè ya sãa tɔ̀rànun weenasii yi yara tɔ̀rò win gɔ̀run dì. Adama Sɛtam kùn kī ù win wãa yeru deri. Yen sɔna u mɛerimɔ nge ù n koo màà ayeru wa mi sɔɔ ù kà du. Yenin saabuwa Yinni Gusunɔ u sun yiire u nɛ̀è, “sa n tii se, kpa sa n kanaru m̀ nɔru sàri, kpa su kpī su Sɛtam kamia.” I gari yi gario (Yohanu I, 1:7 sɔɔ kà Womu 34:19 sɔɔ kà Esai 66:2 sɔɔ).

Foto nnɛse

Foto nnɛse ye, ya Yesugiin gari m̀ wì u alafia gea wa, ma u yakiara win tɔ̀ràrun dì Yesu Kirisin gɔ̀ɔn sɔ. Tɛ, win woo kanabu bu wãawa Yesu Kirisin dãa bunanarun gari sɔɔ tɔna. Domi dãa bunana ten sɔna handunian gãanu kpuro kua gonu win mi. Ma nin bine kùn màà dam m̀ wi sɔɔ (Galati 6:14).

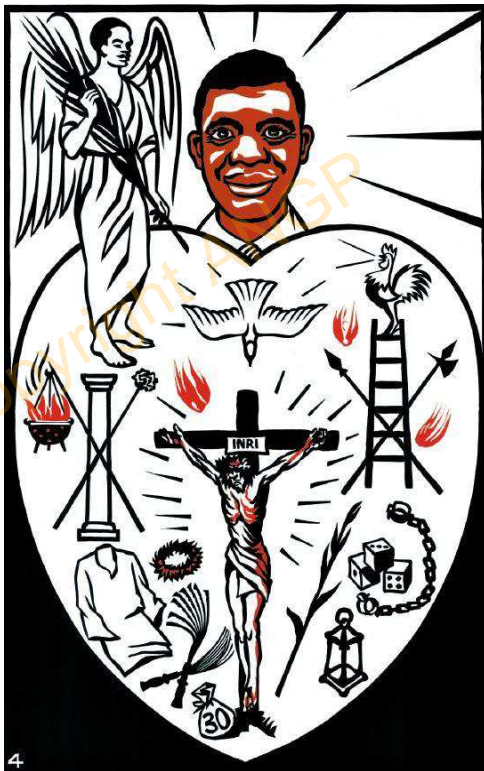
“Ba man kpare
dǎ̀rù sɔɔ kà Kirisi
sannu”

Galati 2:20.

“I tii garisio gonu
tòr̀arun wuswaasɔ
kpa i n s̄aa
wasobu Gusunɔn
wuswaaɔ Kirisi
Yesu sɔɔ.”

Romu 6:11.

“Nɛ, na kùn woo
kanamɔ ma n kùn
mɔ bɛsɛn Yinni
Yesu kirisiin dǎ̀a bu-
nanarun garin s̄ɔ.”
Galati 6:14.

4. BA MAN KPARE Dǎ̀R̀Ù Sɔɔ KÀ KIRISI SANNU

U yě mà Yesun tii u bɛsɛn tòrà̀nù sɔ̀wɔ̀ dǎ̀à bunanarun wɔ̀llɔ̀, kpa tòrà̀ru ta kun mà̀à bandu dii bɛsɛ sɔ̀wɔ̀. Adama sa n kà wasi gem wuswaàw (Piɛɛ I, 2:24). Bibeli ya mà̀à nɛ̀ɛ̀, “Gusunɔ̀n Hunde Dɛ̀ero ù n sun kpare, sa ñ ko mà̀à bɛsɛn wasin kírú ko.” (Galati 5:25).

A mɛ̀erio foto yèni sɔ̀wɔ̀, gǎa bwese bweseka wǎa mi. Yudasí wì u sǎa Yesun bǎ̀ò turo win yansurɔ̀ra wǎa mi. U gobi kía n kere Yesu. Ma u nùn dɔ̀ra. U nùn yiberɛba nɔ̀mu sɔ̀ndia ma ba kà nùn da siri yerɔ̀. Miya sina boko kà win tò̀mbu ba nùn yaakoru kua. Ba Yesun yabe bakaru pota ma ba nùn sɛni so. Yen biru, ba nùn sina bokon kumbooro sebusia, ma ba nùn sǎkin furɔ̀ kua ba doke win wirɔ̀. Yen biru, ba nùn kǔ̀sì bǔ̀w wɛ̀ nge sina dɛ̀ka. Ba mà̀à nùn yìira ba nùn tɔ̀bura kà yaakoru ba nɛ̀ɛ̀, “Wunɛ Yuuban sina boko, fò̀ò baasira. Ma ba nùn yǎatam siemɔ̀. Ba kǔ̀sà ye mwa win nɔ̀man dǐ ba kà nùn so wirɔ̀.”

Nge mɛ̀ya gisɔ̀, gaba wǎa ba tii sokumɔ̀ Yesugibu. Ba rà n sǎaru daamɔ̀. Ba rà kanaru ko, kpa ba n womusu mò, ba n Yinnin dǐa domaruginu dimɔ̀. Adama, à n ben dà̀à mɛ̀era, ya ñ sǎa nge bè ba tuba mà Yesu u gu ben sǔ. Dǎ̀à kǔ̀sa kaa wa ba mò. Tò̀n ben bweserun sǔna Yesu nɛ̀ɛ̀, “N ñ mɔ̀ baawure wì u man sokumɔ̀ Yinni, Yinni, u koo du mì Gusunɔ̀ u bà̀ndù swíi. Wì u koo du mi, wiya wì u nɛn Baaba wì u wǎa wɔ̀llɔ̀n kírú mò.” (Mateu 7:21-27).

A ñ dà̀à gberɛ wa wunen nɔ̀m dwarɔ̀ foto ye sɔ̀wɔ̀? Yera ya sǎa siri yerun gberɛ mì ba Yesu bókua sanam mɛ̀ ba nùn sɛni soomɔ̀. Sa mà̀à sɛnin tii waamɔ̀ mi, yi ba kà nùn so. Sobe tɛ̀ ta weenɛ su rà̀a wa bɛsɛn tò̀rà̀nun sǔ, wiya u tù wa. Sa mà̀à yabe baka te wa, kà sǎkin furɔ̀ ge ba nùn dokea, kà wii bɔ̀nnu, kà fitila, kà yɔ̀ni yì tò̀n be, ba nɛni sanam mɛ̀ ba Yesu mwaabu da. Ye ba nùn yaakoru kua ba kpa, ma tabu kowobu ba nùn gawa ba kà da ba dǎ̀à bunanaru kpare.

Sanam mɛ̀ Yesu u wǎa siri yerɔ̀, win bǎ̀ò wi ba mò Piɛɛ,

u Yesu siki non ita gabun wuswaaɔ bè ba yɔ siri yee ten yaaraɔ. Saa ye soora goo doo gèni ga swĩ. Sanam me soora Piɛɛ u Yesun gari yaaya yi u raa nùn soowa. Wune màà ni, a Yesu seeda diiyamme wunen dàà kà wunen gari soo? Nge a tòm̄bun bèrum mòwa. Yesu u nèè, “Wì u win sekuru mò tòm̄bun wuswaaɔ, u koo màà yèron sekuru ko win Baaban wuswaaɔ wì u wāa wollo.” (Mateu 10:32-33).

Yesu u màà nèè, “Wì u kùn win dàà bunanaru sue u n kà man swĩ, u ñ tura u n kà sãa negii.” (Mateu 10:38). Soogeba ba tete toba Yesun yabe baka ten sɔ̀ bù kà wa ben wi u koo tũ di. Gusunon garin tireru soo, sa wa mi ba gari yinin waliru kua n te n sere koora. Womun tireru soo, ba yorua ba nèè, “Ba nen yānu bonu kua ben tii tiine soo. Ma ba nen yabe bakaru tete toosimɔ.” (Womu 22:19). Ba Yesun yānu kpuro sua nge tubi. Adama ba win tii yina ba nèè, ba ñ kī u n sãa ben wirugii.

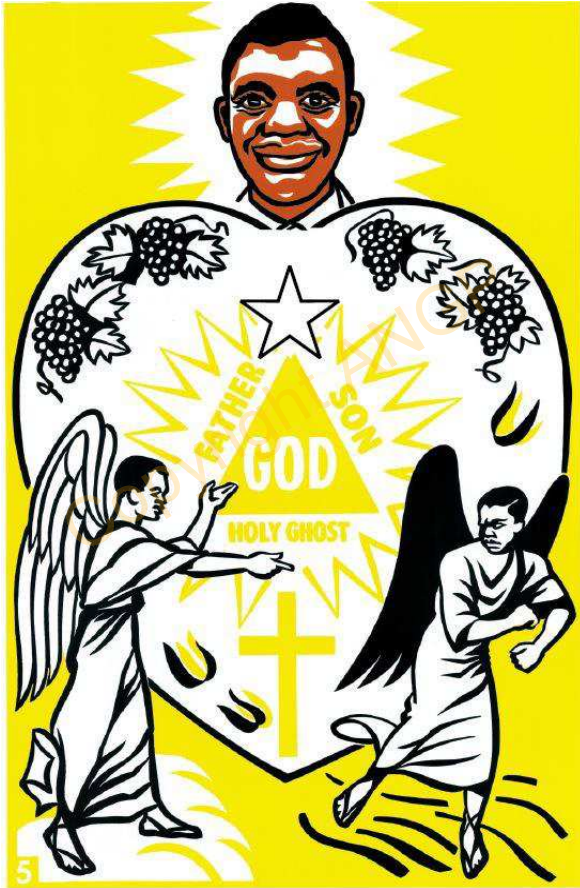
Nge meya giso, ba Gusunon domaru kī. Ba kī ba n gura waamɔ ya n nemɔ. Adama ba ñ kī Gusunon u n sãa ben Yinni. Tabu kowo goo u Yesun yēsa soka kà win yaasa sanam mè Yesu wāa dàà bunanarun wollo. Ma yande yem kà nim mu yara (Yohanu 19:33-37). Wahala yèni kpurowa Yesu u wa besen tōrānun sɔ̀. Adama win tiwa u dera ba nùn yèni kpuro kua yèn sɔ̀ u besen kīru mɔ too too.

Foto noobuse

Foto noobuse wee. Ya sun soosimɔ nge me tōron gōrù ga dɛera. Yè u Yesu naane doke u kpa, u fàaba wa Gusunon durom kà win wɔnwɔn bakarun sɔ̀. Win gōrù ga tē kuawa Gusunon wāa yeru kà Yesu Kirisigiru kà màà Hunde Dɛerogiru nge mè Yesun tii u noo mwɛeru kua. U nèè, “Baawure wì u nùn kī, u win gari mem noowo. Win Baaba u koo màà yèro kīa. Wì kà win Baaba ba koo na yèron mi kpa bù ben wāa yeru ko wi soo.” (Yohanu 14:23). Yesu Kiri win saabu, Gusunon u rà tònù demie, ù nùn domaru kua, kpa ù màà wure u nùn bɛere doke.

Kīru
Nuku tia
Nuku dobu
Naane
Alafia

Dàà duudwia
Temanabu
Gaya
Tòn geeru
Galati 5:22

5. GUSUNŌN WĀA YERU

Tē, yēron gǝrù ge, ga kua Gusunon wāa yeru. Dūrum kùn màà ayeru mo ge soo. Sa rà rāa yee bwese bweseka wa tòrò win gǝrùo yì yì sāa tòranun weenasii yì Sētam weesu kpuron baaba u rà n kpare. Adama tē, sa wa mà Hunde Dεero wì u sāa Hunde gemgii u gǝrù ge kpuro mwa, ga kua win sin yeru. Tē, u ñ màà tòranun binu marumo ma n kùn mo Hunde Dεeroginu nì nu sāa kīru, kà ñuku dobu, kà alafia, kà tii kawabu, kà dàà duuduuya, kà tòn geeru, kà naane, kà temanabu, kà gaya, kà sere màà marum gam mè mu koo Gusunō wēre, kà màà tòm̄bun tii. Wì u kà Yesu manine, Yesu u kà màà yēro manine, wiya u koo bii gee nin bweseru ma (Yohanu 15:1-10). Domi Hunde Dεero u wāa wì soo. U koo màà kpī u wasin kīru kpuro kamia kà Hunde Dεero win dam. Hunde Dεero wiya u dera Yesugii wì, u nasara waamo kà Yesu Kirisin dam. U ñ màà wāa ù kà wa kpa u baba tona. U wāawa kà naane dokebun bàà. Domi naane dokebu Yesu soo, biya bu rà de tōnu u handunian kōsa kamia. Win yīyōbu kpuro wāa Yesun wuramaru soo, tē ta turuku kooma. Meya u màà win wāaru dimo Gusunon kīru soo.

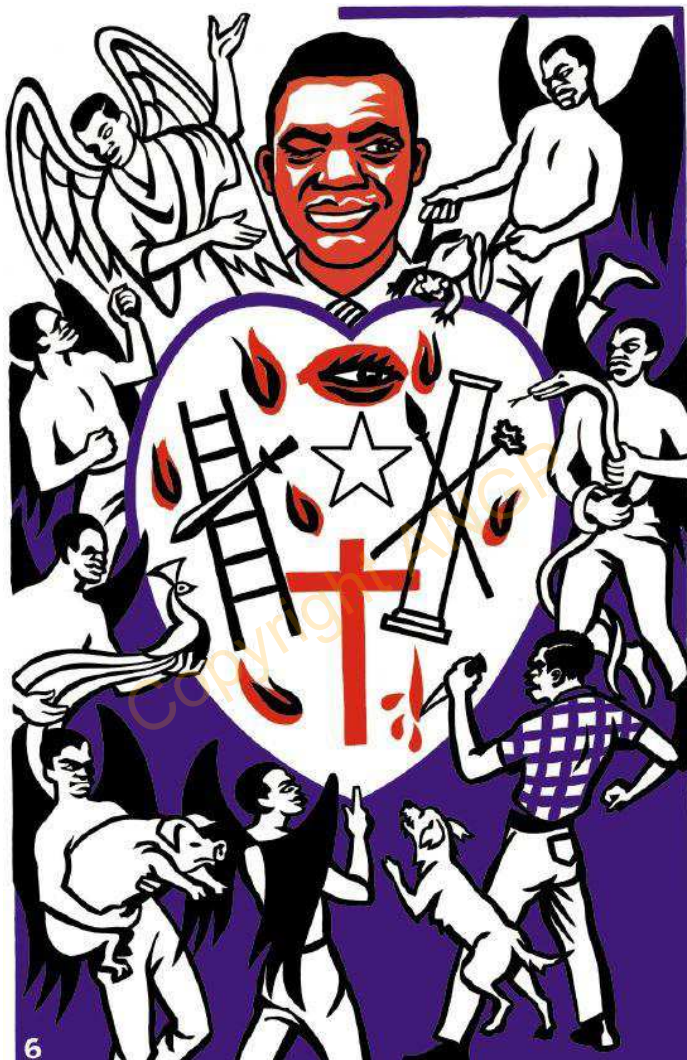
Gusunon gari yi nēè, “Doo noorugiba bèn gǝru ga dεere, domi ba koo Gusunō wa.” (Mateu 5:8). Sina boko goo u rāa wāa wì ba rà soku Dafidi. U sāawa gobigii. U dukia mo too. U màà tabun kookoosu yē. Adama gāa teenun yēra nùn komie. Niya mè u koo ko ù kà Gusunō wa. Ma u Gusunō kana u nēè, “Gusunō, a man gǝrù wēeyo gè ga dεere, kpa a man hunde kpa wē yè ya koo yōra sim sim.” (Womu 51:12). Meya goo sàri wì u koo kpī ù win tii tiin gǝrù sārasia. Tilasiwa ù win tòranù wura, kpa ù Gusunō nin suuru kana nge mè Dafidi u kua. U gǝrù kpoō kana. Nge meya Gusunō u kī a wāa kpaaru wa. N ñ mo wunen tiin kookoosun sō kaa kà wāa kpa te wa. Gusunon tiwa u noo mwεeru kua u nēè, “Kon bù nim dεeram wisi, kpa bù dεera. Kon bù ben tòranù kpuro wōka kpa n ben būnu kpuro wuna n kō. Kon bù bwisiku kpaanu kà gǝrù kpaasu wē. Kon ben gǝru sì su boobu nge kperu wuna, kpa n bù gǝrùsù wē sì su du nge wasi. Kon bù nen Hunde wē kpa n de bù nen woodaba mem noowa ba n kà yè sōmburu mò.” (Esekieli 36:25-27).

Foto yèni sɔɔ, sa wa wɔllun gɔrado u kpam kurama. N deema wɔllun gɔradobara ba rà n Yesugii baawure kɔsu, ba n nùn kooro bure (Womu 34:8 kà 91:11-12 kà Danieli 6:22 kà Mateu 2:13 kà Gɔrobun Kookoosu 5:19 kà 12:7-10).

Foto yèni sɔɔ, sa màà Sètam waamɔ u yɔ̃ gɔ̃ru gen bɔkuɔ u ayeru kasu ù kà du win wāa yee gururɔ. Yen sɔna Gusunɔn gɔrado u sun kirɔ mɔ̃ u nɛ̃ɛ, “I seewo i yɔ̃ra kpa i n tii sɛ. Domi Sètam bɛɛn yibɛɛ u bɔsu u wuri mɔ̃ nge gbèè sùnɔ, u kasu wì u koo go ù tem.” (Piɛɛ I, 5:8). Gasɔ, Sètam wì, u rà tii gɔsie yam bururam gɔrado ù kà Yesugiibu nɔni wɔke bè ba handunian kírú mɔ̃, ñ kùh mɛ bè ba tamaa ba yɔ̃ dim dim. Adama sà n nùn duka suuri, u koo sun doonari (Yakɔbu 4:7).

Foto nɔɔba tiase

Foto yèni ya kua wɔnwɔndun gari. Domi ya Yesugii wù u biru wurɔn wāaru sɔɔsimɔ. Sa wa nge mɛ win nɔnu teu ga yimmɔ nge wì u dom yibirmɔ. Yèni ya sun sɔɔsimɔ mà win naanɛ dokebu yemiamɔ. Gusunɔn kírú kùh màà nùn neni too too. Win nɔnu gè ga tie, ga ñ màà sekuru mɔ̃ gù kà handunia mɛeri, kpa gù kà yen komanu bìnɛ ko. Yam bururam mu kaaramɔ win gɔ̃run dì, ma n kua nge bururun yam tɛnɛnɛru win gɔ̃rù. À n mɛera, a ñ màà Yesun seeda gea wasi win wāaru sɔɔ. Tɛ̃, u wāa kɔkiribu sɔɔ, ma kɔkiri bi, bu nùn kamiamɔ, domi u kpana ù Sètam duka suuri. U kɔkiri win nɔɔ swaa dakimɔ n kere Gusunɔguu. Baa mɛ u rà sāaru de gasɔ kà gasɔ, u kookari mɔ̃ ù kà win Gusunɔn kírú sariru bere naanɛ dokeobun wuswaaɔ. Kà mɛ, u yɛ mà u kà Gusunɔ tonde. U ñ màà Gusunɔ kī nge yellu. Kpera yè sa waamɔ foto yèni sɔɔ, ya sāawa gɔ̃rù gen bwisikunun yíreru. Wee ya ballibu kàarāmɔ. U kua gɔ̃rùsu yirugii. Yesun seedan dibu nùn sɛsiemɔ. Domi win bwɛra woowa handunian komanu sɔɔ, ma u sere tamaa u Gusunɔ kī. U kù rà màà Gusunɔn garin tireru gari. U ñ màà kanaru mɔ̃. U ñ màà win gɔ̃run gari daakari mɔ̃, ma u kɔkiri ayeru deriammɛ kpurɛ. Tɛ̃, u kī ù kà tii handuniagibu menna n kere Yesugibu.

6. GÖRU GÈ BA KÒKURÀ MA GA BÒNU SĀA

Tòrotòro ge, ga sãawa tii suabun yĩreru. Wee ga křam kukirimo ġù kà wura ġřrù ge sɔɔ. Duro wi, u duari mà duroma Yesu u kà nùn fààba kua, ma u tii suabu wɔri. Tam nɔrubu bu win ġřrù gafara kanamo. Wee nge mɛ bù rà kà tore. Sɔɔkudo, kpaasibu ba koo kà nùn da mi n ñ weene u da. Sekurun sɔ, ñ kùn mɛ wɔmburun sɔ, ñ kùn mɛ ben gere gaan sɔ, u koo wura ù tam nɔra tia nɔ. Nge meya ù n dɔɔ fiiko fiiko, u koo kà Sètam yěra sɔɔ du. Domi u koo nùn sɔ ù nɛɛ, nɔn teera kùn nùn ġāanu kuamme.

Meya kurɔbu gaba wāa bè ba tam mò. Ba rà gere bù nɛɛ, n ñ du nɛ na nɔrumɔ, na rà dɔrewa. Na ñ yen taare wasi. Adama ba n yɛ mà ba gabu gawemɔwa mi tam nɔrubu sɔɔ. Nge meya n màà sāa kà wì u sigari nɔrumɔ kà taba bɛɛbɛ. Yèni kpurowa ya rà tòm̄bun wasi sanku. Yesu kùn sigari nɔrure. Meya u ñ màà taba wuure, u ñ màà yè gaware. Wì u Yesu Kiri si swīi kà gem, u ñ wuramo ù yenin bweseru ko. Wì u Yesu swīi kà gem, u ñ wuramo ù kànkam yaàbù da. Meya wunɛ wì a màà yaà bi mɛɛribu daamo, Sètam u koo kpī ù nun kɔkiri sàa min dī, kpa wunen tii a kà ko bin yaso. Domi Sètam u rà tònù kɔkiriwa fiiko fiiko yěro ù kà dūrum ko, kpa ù wa ù křam sin yeru ko ġřrù ge sɔɔ kà win bwāā bwese bweseka bè sa waamo ġřrù gen ġòò ġòòkaɔ mi.

A ñ Sètam bɔ̀̀ goo wa mi foto yèni sɔɔ u kɔɔ neni u kà ġřrù ge sɔkumɔ? Wiya u sāa nge bè ba Yesun gari wɔmmɔ, ma ba yì gari kànkam gerusimɔ yì yi ġřrù ge sɔkumɔ. ġřrù gen yěro u kù rà kã ù win bɔɔban gari kànkam nɔ yì ba gerumɔ win naanɛ dokebun sɔ. Ben gari yi, yi rà n win ġřrù yabamɔwa. Yen sɔ, win Gusunɔn kīru ta yemia. U tòm̄bun bèrum mɔ n kere Gusunɔn tii, domi u yè ba nùn gerusimɔn bèrum mɔ. Wee u kua tòm̄bun yoo. Ma u biru wura win naanɛ dokebu sɔɔ. Sanam mɛ wahala ya tunuma yěro win wāaru sɔɔ, sanam meya mɔru, kà tusiru ta rà màà kuramɛ, kpa ta n kī tū win ġřrù kpara. Sanam meya u rà n tòm̄bu wɔmmɔ, kpa u n bù bɔrusimɔ kà win yara yè u rà kà Gusunɔ siare mi. À n Sètam duu yee mɔkɔkɔbu deria, win tiiwa u rà tū yasiasie kpa win bwāabu bè ba tie bù kà duu yeru wa.

Meya n ñ màà sē a kà de gobin kīru tū du wunen gǝrùò à kùñ wunen Yinni Yesun gari swaa daki yì u nēè, “A n tii se kpa a n kanaru mò, kpa a ku kà wǝri kǝkiribu sǝw.” (Mateu 26:41). Yen sǝna “Wì u tamaa u yǝ sim sim, u de ù tii daakari ko, kpa ù kù ràà wǝrumē.” (Korinti I, 10:12). Gusunǝn gari yì màà sun sǝwǝ yì nēè, “I tabu yānu sebuo nì Gusunǝ u bēe wēēmǝ, kpa i kà kpī i yǝra dim dim i Sètam bwisi yina.” (Efesu 6:11-18).

Foto nǝba yiruse

Foto yèni ya tǝnu wì u biruku yira wuran gǝrù sǝwsimǝ. Tǝnù wì, u ràa Gusunǝn garin gem tuba ma u win durom denda. Adama tē, u yì deri u wura biruǝ. Ma u kua nge wì u kùñ gǝrù gǝsiare baa mē ba nùn Labaari Gea waasu kua. U win gǝrù bǝbiasia ma u wāa tǝràrù sǝw. Yesu u tǝnù win bweserun gari gerua u nēè, “Wērekunu nù n doona tǝnun min dī, nu rà n bǝsuwa mì gāanu kù rà kpì nu n wēra yeru kasu nu n bie. Yera nu rà nēè, nu koo gǝsira nin wāa yerǝ mìn dī nu ràa doona. Nu rà wuramē kpa nù deema ta kurare, ta sǝnde. Kpa nù da nù ganu nǝba yiru kasuma nì nu nì kǝsuru kere kpa nù du yēro sǝw nu n wāa mì. Saa ye, yērǝ win wāa gbiiikiru ta koo sāaya kà sere dāakiru.” (Luku 11:24-26). Yè n bù deema, ya sǝwsimǝ mà mǝn tēni ta gem gerumǝ tē ta nēè, “Bǝw ga wura ga gen sianu dabirimǝ, ma kurusǝ gē ba wobura ga kpaam yironu burimǝ.” (Piēē II, 2:22).

Gusunǝn gari yini, yì sun sǝwsimǝ nge mē tǝnu wì u biruku yira wuran gǝrù ga rà ñ sāa. Dǝrum ya na kà yen dam kpuro mē ya rà kà tǝnù nǝni wǝke yù kà bàndù di win gǝrùò. Baa mam win wuswaan dī, sa waamǝ mà gǝrù kǝsuwa u mǝ. Hunde Dēero u ñ kpē u sǝmbùrù ko wì sǝw, domi n ñ koorǝ wì kà dǝrum bù mēna yāatem. Yam bururam kà yam wǝkùru ba ñ kpē bù sina yāatem. Gǝrù ga ñ ko ga n sāa Gusunǝn wāa yeru kpa ga n màà sāa Sètam wāa yeru. A mēerio foto ye sǝw. Kaa Gusunǝn gǝrado wa. U sāawa Gusunǝn garin yīreru. Wee u doonǝ gǝrù gen min dī kà nuku sankiranu. Ma u sīira u mēerimǝ nge gǝrù ge, ga koo gǝsira gen dǝrum dī gù wurama Gusunǝn mì.

7

7. GÖRU GÈ GA BÖBIA MA GA BIRU WURƆ

Gusunon gorado wi, u kī gù ko nge mè aluwaasi goo u kua. U win tubi mwa win tundon mi, ma u ye kpuro di wuu gam. Adama sanam mè win laakari ya wurama, u nêè, “Na kon se kpa n da nen baaban mi n nùn sō n nêè, na nun torari, na màà Gusunon torari. Yen sō, a ku màà man soku wunen bii.” Yè baaba wi, u wa bii wī, u gǝrù gōsia, yera u nùn suuru kua.

Adama foto yèni sɔɔ, durɔ wini u ñ kasu ù gǝrù gōsia kà gem. U ñ kī ù Yinni Yesu suuru kana wī u gu win dūrum sō dāà bunanaru wallo, kpa ù nùn sārasia. U dūrum kīa n kere Gusunon gari sere win gǝrù ga kù rà màà nùn taare wē ù n kōsa mò. Ya dera u kù rà màà Gusunon gari nɔɔ baa mè u swaa mɔ. U ñ dɔɔ boko wi waamɔ mi sɔɔ u durɔ baa mè u noni mɔ. U ñ màà sekuru mɔ ù kà dāà kōsa ko batuma sɔɔ. Sètamwa u win sina kitaru gira win gǝrù u nùn kpare. À n durɔ wi mēera, kaa nêè, tònun tiiwa, adama win gǝrù ga sāawa nge siki tè ba boraru koosi, ten sɔɔwɔ sere kukuna (Mateu 23:27).

Sètam, weesu kpuron baaba u da u sina mi Hunde gemgii u raa wāa. Foto yèni sɔɔ, yaa baayere ya sāawa dūrum bwese bwesekan weenasia yè ya bāndù dii gǝrù ge sɔɔ. Baa durɔ wi, ù n kasu ù tii yakia dūrum yen min dī, u ñ kpē, domi u kua yen yoo u kpa. Gusunon gari sun sɔɔmɔ mà Mōwisin waati sɔɔ, baawure wī u wooda sara, ba rà yēro goòwà wɔnwɔndu sāriru sɔɔ, tòmbo yiru ñ kùñ mē ita bà n seeda di mà u taare mɔ. Ñ n men nà, amona n ko n sāa siribun sanam kà wī u Hunde duromgii wɔnwa, ma u Gusunon Bii gema, ma u win yem kam mēera mè Gusunon u kà win nɔɔ mwēerun gari sire, ma u kà yēro dēerasia (Heberu 10:28-29). A màà Piε II, 2:1-14 gario.

Ñ n men nà, nen bɔɔ, wunen wāaru tà n sāa nge gari yī a garimɔ tire tēni sɔɔ, a Gusunon somiru bikio. U koo kpī u nun faàba ko à n wunen tòrārù wura, a na win mi kà tii kawabu. U dam mɔ ù kà Sètam kà win bwāàbù bɔke, kpa ù bù yara sàà wunen gǝrun dī à n wura. A na win mi nge mè kpāro goo u da Yesun mi, u nùn suuru kana u nêè, Yinni

à n kī, kaa kpī a man bekia. Ma Yesu u kpāro wi sōwa u nēè, na kī, a bekuro (Maaku 1:40-43). Adama à n wunen gǝrù bōbiasia, ma a yam wǝkkùrù kīa n yam bururam kere, a ñ màà somiru garu wasi wunen wāaru sōo yèn sō wunen tiwa a gōo gōsa ma a wāaru deri, n wee “gōowa dūrum are.” (Romu 6:23).

Foto nōba itase

Foto yèni sōo, sa dūrumgii ñ kùn me Yesugii wì u biruku yira wura waamō u gōo dōo. U wasikiramō ma win hunde ya gōo wì u ween bèrum mò. Tòn kuku nì sa waamō mi, nu sāawa gōon weenasi. Suaru sōora gōo wi, u nùn deema u ñ kà yīyō. Tē, dūrum nuku dobu nùn kpe, yen areya u mwaamō. Gōribun wāa yee kōsura nùn mara ù tunuma. Domi ta tuba mà n ñ màà koorō u da Gusunōn mi. Baa ù n kī ù kà Gusunō nōosina, u ñ kpē yèn sō u Yinni Yesun kīru yina sanam mè u wasi. N kua wōnwōndu, domi swaa màà sari ù kà da Gusunōn mi. Win bōrōba ba bèrum mò bù kà susi mì u kpī. Ben gari kùn màà kpē yi nùn somi. Gobi kà dukia yè u wa kà suuta, ya ñ màà kpē yù win wāaru dakaa daasia, ya ñ màà kpē yù win gōon weeweenu kpeesia yù sere nēè, ya koo nùn fààba ko. Baa ù n kī ù Gusunōn gari bwisiku, Sètam kùn màà nùn ayeru wēemō.

Gāanu kpuro nì u ràa tii gure handunia yèni sōo, ni kpuro wee nu nùn yēemō. Tē, u gia mà “gari kōsiya Gusunō waso ù n tònù nōma doke.” (Heberu 10:31).

U ràa tamaa u koo kà Gusunō dora ù n gōo turuku kua, adama u wa mà n ñ koorō, domi gōo kù rà tōru bure, barara kù rà màà suru bure. Nge mēya tòn dabi dabinu nu gbimō suaru sōo sere n ñ màà koorō bù Gusunō kasu. Yen sō, wunε, a nùn kasuo sanam mè a wasi. Dūrumgii wi u gbimō mi, u ñ màà Gusunōn gere nōomō yè ya koo nùn nukuru yemiasia. Domi u fààba kowon durom kà win kīru yina. Fààba kowo wiya u tē kua win siri kowo. U siri kowo win nōo nōomō ga gerumō ga mò, “I tii gawo nen bōkun dī bεε bè Gusunō u bōrusi. I doo dōo wì u kù rà gbi sōo, wì

8. TÒRON WĀARUN KPEÈRU

ba sɔɔru kua Sètam kà win gɔradoban sɔ.” (Mateu 25:41). “Wee Gusunɔ u baawure bure ù gbi nɔn teeru ù sere nùn siri.” (Heberu 9:27).

Foto nɔɔba nnese

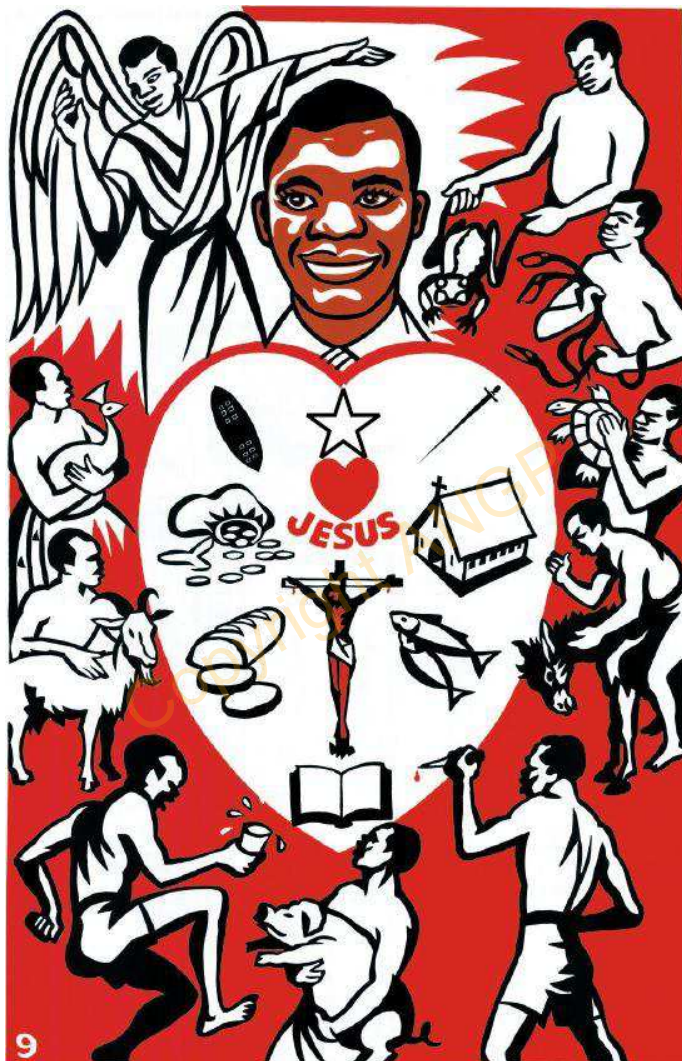
Foto yèni ya sun Yesugii sɔɔsimɔ wì u tɛmana daakari mɛeribu sɔɔ, ma u kɔkiribu kamia. Kɔkiribu nùn wɔri baaman dì, adama kà mɛ, u ñ wɔrumɛ. U tɛmana sere kà nɔɔ ma u nasara wa Yesu Kirisin dam saabu win min dì bɛsɛn naanɛ dokebu wee, wiya u màà bù yibiamɔ. Yesugii wì, u fɛra u kɔ yè ya nùn mani sim sim, ma u tɛmana garasan duka ye sɔɔ, yè ya Yesugii baawure mara (Heberu 12:1-2).

A mɛerio foto yèni sɔɔ nge mɛ Sètam kà win bwààbu ba Yesugii win gɔrù sikerenamɔ. Ba swaa kasu bù kà du ge sɔɔ. Tii suabu kà gobin kīi bakaru kà wasin kīru kànkam, ye kpuron weenasia ya gɔrù ge sikerɛnɛ.

Foto yèni sɔɔ, sa ñ yambarɔ wa. Ketekuwa sa waamɔ. Adama yambarɔ gera ga tii gosia nge keteku. Ma ga tònù nɔni wɔkumɔ. Nge meya dùrum gaa ya rà tii gosie nge gāa geenu.

Adama Yesugii wì u daakari mɔ, wiya u rà tubu mà dùrum-wa yèn sɔ Gusunɔn gari kà Hunde Dɛero nùn kpamamɔ gem swaa kpuro sɔɔ. Wee sa yɛɛ bwese bweseka wa foto yèni sɔɔ, sa màà yen tubusianu nua kɔ. Tɛ, a durɔ goo mɛerio gɔrù gen temɔ u yaàmɔ ma u tam nɔra neni. Wiya u Yesugii kɔkirimɔ ù kà kpam wura handunian kīru kpuro sɔɔ, yè n sāa tam nɔrubu kà yaàbu. Adama yen gaa kùn Yesugii wì bine kue, domi u win wāaru kpuro Gusunɔ nɔmu sɔndia kà gem. U ñ màà sāa dùrum yoo.

A màà durɔ wini mɛerio wì u wobu sɛu neni u kà Yesugii win gɔrù sɔkumɔ. Mba wobu sɛu gen tubusianu? Ga sāawa nge gari kam, kà wɔmunu, kà bōri, kà yibɛrɛ tɛeru, kà gari manibu, kà tòn yako kobu yè ba kī Yesugii ù kà Yesu siki. Yeniba kpurowa ya rà ñ Yesugiin gɔrù sɔkumɔ. Adama yà

9. GŔRU GÈ GA TABU DI

kù rà nùn gāanu kue, domi u tii dam kēmo kà Yesun gari yini, yì yi nēè, “Doo nōrugiba bēè, tòmibu bà n bēè tusa, ma ba bēè gira ben min di, ma ba bēè wōmmo, ma ba bēen yīsiru gosia gāa kōsunu Tōnun Biin sō. I gārù doru doma te, i yōkuo kà nuku dobu, domi kà gem ba bēè are yiye yi kpā wollo.” (Luku 6:22-23).

Dùrum kà wasin kīru kànkam, yera ya rà n kasu yù Yesugii wuna Gusunon kīrun di. Adama Yesugii wi, u koo kpī u gere kà tòrò sindu kà naane nge mè Pōlu u gerua Romun tireru sō u nēè, “Wara u koo kpī ù sun karana kà Kirisin kīru? Tōya? Wahala? Nōni swāaru? Gōoru? Tereru? Kari? Takobi? Sāri. Domi ye kpuro sōra sa nasara wa mam mam sàà win min di wì u sun kīa. Domi na yē kam kam mà gōo, kà wāaru, kà wollun gōradoba, kà werēkunu, kà saa yēni, kà saa yè ya sisi, kà wollun yiikogibu, kà yè ya wāa wollo kà yè ya wāa tem sōwō, kà takaa koora gaa, yen gaa kùn kpē yù sun karana kà Gusunon kīru tè ta sōsira Yesu Kiri bēsen Yinni sō.” (Romu 8:35,37,39). Yesugii wì u Gusunon tabu yānu sebua, wiya u koo kpī ù yōra dim dim wahalan tōru sō, kpa ù kōkiribu kpuro kamia kà Yesun dam. U koo nasara wa kpa ù furō yiikoguu mwa.

A mēerio foto ye sō nge mè kpera ye, ya baadimo. Yen tubusiana, Yesugii wi, u nuku dobu mo win naane dokeben kpāarun sō, ma u Hunde Dēeto yiba. Gusunon gōrado wì a waamo tōnù win wollo, u sāawa nge Gusunon gari yì yi nùn Gusunon nō mwēenu yaayasiama. Nōo mwēè ni wee, nì Yesu u nēè, “Wì u tabu di, kon de ù dāà wāarugii tè ta wāa Gusunon wāa yeron binù di. Wì u tabu di, gōo yiruse kùn nùn wasi. Wì u tabu di, wiya kon mannà yè ya berua wē ù di. Kon nùn kpee kpikiru wē tè sō ba yīsi kpaaru yorua tè goo kùn yē ma n kùn mo wì ba tù wē. Wì u tabu di, ma u mò ye na kī sere ka nōo, wiya kon yiiko ye wē yè na mwa nen Baaban min di. Wì u tabu di, wiya u koo yāa kpikinu doke. Na ñ kon màà win yīsiru go wāarun tireru sō. Batuma sō, kon wura nen Baaban wuswaa kà win gōradoban mi mà u sāa negii, Wì u tabu di, wiya kon ko gbere Gusunon nen Yinnin sāa yerō. U ñ màà yariō. Wì u

tabu di, wiya kon de ù kà man sina nen sina gonaɔ.” (Yoh. Kásiru 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

A yansurɔru mærio ta wukiare foto yèni sɔɔ. Ta sun sɔɔsimɔwa mà Yesugii wi, u win gobi kà win dukia kpuro Gusunɔ nɔmu sɔndia nge mè u ràa nùn win wáaru nɔmu sɔndia. U yì dokemɔwa Gusunɔn sòm̀bùrù sɔɔ ma u kà yin gee sáarobu somimɔ. Saa baayere, u rà n kasuwa ù kà gobi yì Gusunɔ bɛere wē yè u koo kà yì sanku handunia kīru kànkam sɔɔ.

Sa màà pēe kà swāa waamɔ foto yèni sɔɔ. Ya sun sɔɔsimɔ mà dīa nin bukata Yesugii win wasi mɔ, niya u rà di. U kù rà tam nɔ, u kù rà yaa yem di, u kù rà yaa yè ya ka tii gu tem. U kù rà taba wuu, u kù rà màà yè gawe. U kù rà sigari nɔ, u kù rà màà gee nɔ, ñ kùn mɛ tim kànkam. Domi u yē mà ya koo win wasi sanku. U màà yē mà win wasi yì sáawa Gusunɔn wāa yeru. Win gòrù ga kua Gusunɔn sāa yeru. Adama kà mɛ, u rà mɛnne kà Yesugibu sannu Gusunɔn sāa yerɔ win wuu. Gāanu kù rà nùn yōrasie. U rà kanaru ká baa ñ n win tiin dirɔn na, ñ kùn mɛ sāa yerɔ. Mì u gesi wāa kpuro, u rà n kanaru mɔwa. U rà wigibu mɛnne bù kà kanaru ko sannu, domi u yē mà Yesugii kùn kpē u n wāa kanaru sàri nge mè swāa kùn kpē ya n wāa mì nim sàri.

Tire tè ta wukiare foto yènin temɔ, ta sáawa Bibeli, Gusunɔn garin tireru. Tera u rà garì kpa ù bwisi kà dam kà wáaru kà yam bururam wa ten min di. Ten gariya yì sāa nge bɛsen wáarun fitila gè ga yam bururam sɔɔsimɔ mì sa dɔɔ. Yì màà sāa nge takobi yè sa ko kà Sètam kamia. Gari yiya yì màà sāa bɛsen hunden dīanu nì nu sun dam kēmɔ. Yì màà sāa nge nim mè bɛsen hunde ya nɔrumɔ yù kà yen nim nɔru go.

Gari yiya yì sun woburumɔ su kà sāra, yiya yì kpam sāa nge digi yè sɔɔ sa tii waamɔ. Dāa bunana tè sa waamɔ foto yèni sɔɔ, ten tubusiana, Yesu u wahala kua bɛsen sɔ. Yesugii wi, u màà wura ù wahala sɔbe Yesun yīsirun sɔ.

Domi u yě mà ye sɔɔra u koo nasara wa. Nge mè Kirisi u nùn seeya gɔrin dī ù kà wāa kpaaru di, nge meya u màà wɔllun gāanu naa gire. U kà Kirisi manine nge mè kāasa ya kà dāà mero manine. Yesugii wi, u sāa nge dāru tè ta duura daarun bɔkuɔ tè ta rà ma ten saa sɔɔ. Hunde Dεero u dera Gusunɔn kīru ta win gǔrù yiba. Tē, u sɔɔru sāa ù kà Gusunɔ wa. Yen sōna u ñ gɔɔn bèrum mɔ.

Foto wɔkuruse

Yesu u nèè, “nɛna na rà gɔribu seeye. Nɛna na rà wāaru wē. Baawure wì u man naanɛ doke, u ko n wāawa wāaru sɔɔ baa ù n gu. Baawure wì u màà wasi, ma u man naanɛ doke, u ñ gbimɔ kà baadommaɔ.” (Yohanu 1:25-26). “Baawure wì u nɛn gari swaa daki, ma u wì u man gɔrima naanɛ doke, yēro wāaru mɔ tè ta kù rà kpe. U ñ màà sisi siri yero, adama u gɔɔ saràri u dua wāaru sɔɔ.” (Yohanu 5:24). Yesugii kù rà n màà gɔɔn bèrum mɔ, domi “wasi yì yì rà sankire, yì ñ koo ko yì kun kɔsa yì yì kù rà sankire. Yì yì maa sāa gɔɔgii yì ñ koo ko yì kun kɔsa yì yì kù rà gbi. Saà yera yè ba yorua ya koo koora yè ba nèè, u dera gɔɔ kpa, ma nasara sina. Gɔɔ, manà wunen nasara wāa? Gɔɔ, manà wunen sɔsɔ dēegira wāa? Gɔɔn sɔsɔ dēegira tòraru. Tòrårun dam màà sāawa wooda. Yen sɔ, su Gusunɔ siara wì u sun nasara wēemɔ sàà Yesu Kirisi bɛsen Yinnin min dī.” (Kor. I, 15:54-57).

Tònu wì u win wāaru kpuro Gusunɔ nɔmu sɔndia, u ñ gɔɔn bèrum mɔ. Doma tè win saà tura ù kà handunia yèni deri, u ko n nuku dobu mɔ ù kà gbi, kpa u gere nge mè Pɔlu u Filipigibu sɔɔwa u nèè, “na kīru bo n doona handunia minin dī, kpa na n wāa Kirisin mi.” (Filipi 1:23).

Ya sɔɔsimɔ mà Yesugii u Yesun bɛkɛ barɔ. U kī u nùn wa nɔni kà nɔni. Domi wiya u nùn yakia gɔɔn dī dāà bɔnànrù wɔllɔ. Gusunɔn Hunde u màà nùn Yesun gari yaayasiamɔ yì u gerua u nèè, “i ku wurura. I Gusunɔ naanɛ dokeo kpa i màà man naanɛ doke. Wāa yee dabina nu wāa nɛn Baaban yenuɔ. ... Kon kpam wurama n bɛɛ sua n kà da nɛn tiin mi.

10. A NA A YĔÈRÌ KÀ WUNĔN FÀÀBA KOWO

Mi na wāa kpa sa n wāa mi sannu.” (Yohanu 14:1-4).

“Yè nɔni kùn waare, yè swaa kùn nɔore, yè ya ñ màà duure tɔnun gǝrù sɔɔ, yera Gusunɔ u bù sɔɔru kua bè ba nùn ki.” (Kor. I, 2:9).

Bàrum gam sàri mè sa ko kà wɔllun wāa yerun girima tubusia. Bè ba Yesun yira swīi handunia yè sɔɔ, bera Gusunɔ u tù sɔɔru kua.

Foto dāaka yèni ya sun sɔɔsimɔ nge mè Yesugii u sāa. Tɔñ kukunu sàri mi nge mè sa wa foto nɔɔba itase sɔɔ. Adama Gusunɔn gɔradowa sa waamɔ mini u mara Yesugii win hunde yù da Gusunɔn mi. Tē, hunde ye, ya yara wasi goo ten min dī tē ta koo kōsi ya da Gusunɔn mi win kīru ya rāa kua handunia sɔɔ. Tē, Gusunɔ u koo nùn dam koosia kà nuku dobu u nēè, “na nun siara. A sāawa nen yoo geo kà naanegii... A na su yēeri. Sētam kùn màà dam mɔ wi sɔɔ sere kà baadommaɔ, domi bè ba Yinni Gusunɔ naane sāa, ben gɔɔ u sāawa gāa geenu win mi.” Gusunɔn gari kɔam màà sun sɔɔmɔ yī nēè, “doo nɔɔrugiba bè ba gbimɔ saa tēn dī Yinnin naane dokebu sɔɔ... Ba koo wēra domi ben sòm geerun are koo bu swīi.” (Mateu 25:21 kà Womu 116:15 kà Yoh. Kāsiru 14:13).

Wunɛ wī a tire tē garimɔ, a de Gusunɔ ù nun somi a kà wunen wāaru Yinni Yesu nɔmu sɔndia. Domi u nēè, “nen bii, a man wunen gǝrù wēeyɔ. À n mɔ mɛ u koo wunen gǝrù sārasia kpa ù nun dàà kpa wē. A ku tii nɔni wōke a n kīru kànkam swīi, domi wī u win tiin bwisi naane sāa, u sāawa gari bɔkɔ. Adama wī u daakari mɔ, u ko n wāawa bɔri yendu sɔɔ.” (Mɔnnu 28:26). Yen sɔ tē, a tɔrārù desirario kpa a gem naa gira. “Domi gɔɔwa tɔrārùn are, adama Gusunɔn kēra wāaru tē ta kù rà kpe, Yesu Kirisi besen Yinnin min dī.” (Romu 6:23).

Wunɛ wī a Gusunɔ wunen wāaru kpuro nɔmu sɔndia kò, a Gusunɔn gari kà win gem nenuɔ dim dim yī a wura kà naane dokebu kà kīru Yesu Kirisin saabu, kpa a gere nge

Pɔlu a nɛ̀ɛ̀, “na yɛ̀ wì na naanɛ̀ doke. Na màà yɛ̀ kam kam mà u koo kpí u yè u man kerea kɔ̀su sere tɔ̀ te, tù kà turi.” (Tim II, 1:12). “Gãa gee nì ba nun nɔ̀mu bɛ̀ria, a nù nɛ̀nuɔ̀ ka Hunde Dɛ̀eron dam wì u wãa bɛ̀sɛ̀ sɔ̀. A tii nɛ̀nuɔ̀ Gusunɔ̀n kíru sɔ̀ kpa a n Yesu nɔ̀ni girari. U sãawa swaa, kà gem, kà wãaru, kà yinnibun Yinni, kà sina boko.” Wiya u koo na ù wigibu sua ù kà da win wãa yerɔ̀.

“Gusunɔ̀ turowa u sãa bɛ̀sɛ̀n fààba kowo wì u koo kpí ù sun kɔ̀su su ku kà wɔ̀ruma, kpa ù sun terasia win yiiko sɔ̀ taare sàriru sɔ̀ kà nuku dobu. Wiya u yiiko, kà kpãaru, kà dam, kà girima mɔ̀ sàà bɛ̀sɛ̀n Yinni Yesu Kirisin min dì, yellun dì, kà tɛ̀, sere kà baadommaɔ̀, ami!” (Yudu 24,25).

Copyright ANGP

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratufamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp-hb.co.za
info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)